

ČESKÁ SPRÁVA
SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Úřad práce ČR

PŘÍRUČKA PRO NASTÁVAJÍCÍ RODIČE

Příručka pro nastávající rodiče

Účelová publikace

Není určena k prodeji na knižním trhu

Vydala Česká správa sociálního zabezpečení, oddělení komunikace,
Křížová 25, Praha 5

www.cssz.cz

ve spolupráci s Úřadem práce České republiky,
Dobrovského 1278, Praha 7

www.uradprace.cz

Praha, únor 2025

ISBN 978-80-87039-78-6

Očekáváte narození dítěte? Asi tušíte, že tato zásadní životní změna s sebou nese nejen spoustu radostí, ale i řadu nových výzev a zařizování. Namátkou: vybrat porodnici, jméno potomka, nakoupit vše potřebné, najít vhodného pediatra...

Je toho hodně, na co se připravit, a stejně možná nakonec zjistíte, že na vše se připravit nedá. Přesto některé věci, třeba ty administrativní, můžete v klidu zařídit dopředu. V tom vám může pomoci i naše Příručka pro nastávající rodiče.

Najdete v ní praktické tipy, odkazy a užitečné informace o dávkách nemocenského pojištění, které vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení (**peněžitá pomoc v mateřství, otcovská, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství**), a také o dávkách státní sociální podpory vyplácených Úřadem práce ČR (**rodičovský příspěvek**), a řadu dalších informací.

Zjistíte, na co všechno máte nárok, co budete při žádosti o jednotlivé dávky potřebovat a kde je třeba žádost uplatnit. Vše pěkně na jednom místě, přehledně a jednoduše. Prostě tak, abyste měli co nejvíce času soustředit se na to podstatné – své miminko.

OBSAH

I. PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ	6
PODMÍNKY MATEŘSKÉ	6
PODÁNÍ ŽÁDOSTI	9
DEN NÁSTUPU	10
VÝŠE MATEŘSKÉ	11
OZNÁMENÍ O PŘIZNÁNÍ MATEŘSKÉ	12
VÝPLATA	12
DALŠÍ INFORMACE	13
II. RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK	14
KDO MŮŽE POŽÁDAT O RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK	14
PODMÍNKY NÁROKU NA RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK	15
ZÁNİK NÁROKU NA RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK	15
KDY LZE ŽÁDAT O RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK	15
PODÁNÍ ŽÁDOSTI O RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK	16
PŘÍLOHY K ŽÁDOSTI O RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK	16
PŘÍLOHY K ŽÁDOSTI O RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK PRO OSOBY S VAZBOU NA JINÝ ČLENSKÝ STÁT EU	17
VÝŠE DÁVKY	17
DALŠÍ INFORMACE	18
III. OTCOVSKÁ	19
PODMÍNKY OTCOVSKÉ	19
PODÁNÍ ŽÁDOSTI	21
DEN NÁSTUPU A DOBA OTCOVSKÉ	22
VÝŠE OTCOVSKÉ	23
OZNÁMENÍ O PŘIZNÁNÍ OTCOVSKÉ	24
VÝPLATA	24
DALŠÍ INFORMACE	25
IV. VYROVNÁVACÍ PŘÍSPĚVEK V TĚHOTENSTVÍ A MATEŘSTVÍ	26
PODMÍNKY PŘÍSPĚVKU	26
PODÁNÍ ŽÁDOSTI	27
DEN NÁSTUPU A DOBA POBÍRÁNÍ PŘÍSPĚVKU	28
VÝŠE PŘÍSPĚVKU	28
OZNÁMENÍ O PŘIZNÁNÍ PŘÍSPĚVKU	28

VÝPLATA	29
DALŠÍ INFORMACE	29
V. Další dávky vyplácené ÚP ČR	30
Klientská zóna JENDA	33

I. PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ

Peněžitá pomoc v mateřství (PPM) neboli „mateřská“ nahrazuje ženě příjem, o který přichází v době, kdy nemůže pracovat z důvodu pokročilého stadia těhotenství a následné péče o narozené dítě po stanovenou dobu po porodu. Matka, která dítě porodila, má nárok na mateřskou po dobu 28 týdnů, nebo v případě dvojčat a vícерčat po dobu 37 týdnů.

Nárok na mateřskou vzniká také ženám nebo mužům po dobu 22 týdnů (případně 31 týdnů v případě dvojčat a vícерčat) pokud:

- převzali dítě do péče na základě rozhodnutí soudu,
- pečují o dítě, kterému zemřela matka,
- otec dítěte nebo manžel ženy pečuje o dítě, o které jeho matka nemůže nebo nesmí pečovat z důvodu dlouhodobé nemoci (na základě neschopenky nebo písemného potvrzení lékařem) a nemá nárok na mateřskou,
- otec dítěte nebo manžel ženy pečuje o dítě a uzavřel s ženou písemnou dohodu o péči o dítě, nárok na mateřskou má nejdříve od počátku 7 týdne po porodu na dobu nejméně 7 kalendářních dnů po sobě jdoucích.

Nárok na dávku vzniká díky účasti na nemocenském pojištění.

PODMÍNKY MATEŘSKÉ

První podmínka: Budete pečovat o novorozence.

Nárok na dávku máte 6–8 týdnů před očekávaným termínem porodu. Očekávaný termín porodu stanoví váš gynekolog.

Po šestinedělí vás může s vaším souhlasem vystřídat manžel, tatínek novorozence nebo osoba, která převzala dítě do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu (např. osvojení nebo pěstounské péče). Ti mají nárok na maximálně 22 týdnů dávky (resp. 31 týdnů v případě dvojčat a vícерčat). U tatínka novorozence nebo manžela se odečítá (kromě doby před porodem) doba vyčerpaná maminkou novorozence v šestinedělí a po porodu.

Pokud jste vážně nebo dlouhodobě nemocná (lékař uznal vaši dočasnou pracovní neschopnost) a nemůžete o dítě pečovat, může místo vás výjimečně požádat o mateřskou manžel nebo tatínek dítěte také v období šestinedělí.

Druhá podmínka: **V den nástupu na dávku jste nemocensky pojištěni.**

Jako **zaměstnanci** jste nemocensky pojištěni, pokud pracujete např. na pracovní smlouvu s hrubým měsíčním příjmem (sjednaným nebo dosaženým) alespoň 4 500 Kč nebo dohodu o provedení práce (DPP) s dosaženým hrubým měsíčním příjmem 11 500 Kč.

VÝJIMKA: Pokud máte v měsíci nástupu na dávku nižší příjmy a ne-
vznikla vám povinná účast na nemocenském pojištění, ale 3 bezpro-
středně přecházející kalendářní měsíce jste měli dostatečné příjmy
a povinná účast na nemocenské pojištění vám vznikla, máte na PPM
také nárok.

Jako **osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)** máte účast na nemocenském pojištění dobrovolnou, ovšem tato účast přede dnem nástupu na mateřskou je podmínkou pro získání nároku na dávku.

Nárok na dávku máte také tehdy, když jste v den nástupu na mateřskou v tzv. **ochranné lhůtě, nebo až do dne nástupu na mateřskou pobíráte nemocenské z dřívějšího pojištění.** Pro těhotnou pojištěnku je ochranná lhůta 180 dnů od ukončení nemocenského pojištění. Kratší je ochranná lhůta pouze tehdy, pokud bylo kratší i zaměstnání/podnikání.

PŘÍKLAD: Pokud předchází zaměstnání/podnikání trvalo 30 kalendář-
ních dnů, ochranná lhůta potrvá pouze 30 kalendářních dnů.

Za určitých podmínek můžete i **pracovat**. Jako zaměstnanci nemůžete pracovat na základě stejné pracovní smlouvy, ze které vám náleží dávka. Jako OSVČ nemusíte svou činnost ukončit ani přerušit, jen ji nesmíte vykonávat osobně, pouze prostřednictvím svých zaměstnanců nebo spolupracujících osob.

Během doby mateřské jako podnikatelka **neplatíte zálohy** na důchodové pojištění v měsících, kdy vám mateřská náleží za celý kalendářní měsíc.

PŘÍKLAD: Při PPM 10. 10. 2024 – 23. 4. 2025 neplatíte zálohy na důchodové pojištění od listopadu 2024 do března 2025.

Doba péče o dítě, ode dne jeho narození až do 4 let věku, se započítává do doby potřebné pro nárok na (nejen) starobní důchod.

Pokud ovšem otěhotníte podruhé, ale nesplníte podmínky pro mateřskou ke dni nástupu na další mateřskou (např. vám skončila ochranná lhůta nebo smlouva na dobu určitou), a tudíž nezískáte nárok na mateřskou, můžete požádat ke dni narození dalšího dítěte o rodičovský příspěvek poskytovaný Úřadem práce ČR.

Třetí podmínka: Vaše nemocenské pojištění trvalo zákonem stanovenou dobu.

Nemocenské pojištění musíte mít alespoň 270 kalendářních dnů (to je zhruba 9 měsíců) ve 2 letech přede dnem nástupu na PPM. Jako OSVČ musíte mít zároveň nemocenské pojištění alespoň 180 kalendářních dnů (to je zhruba 6 měsíců) v roce přede dnem nástupu na dávku.

PŘÍKLAD: Při nástupu na PPM 10. 10. 2025 musíte mít alespoň 270 kalendářních dnů účasti na nemocenském pojištění v období od 10. 10. 2023 do 9. 10. 2025. Jako OSVČ musíte mít zároveň 180 kalendářních dnů účasti v období od 10. 10. 2024 do 9. 10. 2025.

Dny účasti na nemocenském pojištění se v rámci požadovaného období sčítají.

Pokud dojde k porodu předčasně, podmínka požadovaných dnů účasti na nemocenském pojištění se zjišťuje k počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu.

Pokud během těhotenství čerpáte **nemocenskou dávku** (jste např. na rizikovém těhotenství), tato doba se vám započítá.

Jste-li v **evidenci Úřadu práce ČR** nebo jste **student** a nemáte účast na nemocenském pojištění, nárok na mateřskou nemáte. Doba studia se do 270 kalendářních dnů započítává pouze tehdy, pokud jste studium úspěšně ukončili a v den nástupu na mateřskou již máte účast na nemocenském pojištění (anebo jste v ochranné lhůtě).

Pokud nemáte nárok na PPM, můžete ode dne porodu požádat o rodičovský příspěvek poskytovaný Úřadem práce ČR.

PODÁNÍ ŽÁDOSTI

Gynekolog prostřednictvím ePortálu ČSSZ nebo své aplikace vystaví „Potvrzení o datu porodu“ a odešle jej elektronicky správě sociálního zabezpečení. Dojde k vygenerování čísla elektronického potvrzení (identifikátoru). Pokud lékaři sdělíte kontaktní údaje (telefonní číslo nebo e-mailovou adresu), obdržíte identifikátor elektronicky. V opačném případě vám ho předá v papírové podobě.

Průběh zpracování své dávky můžete kdykoliv sledovat prostřednictvím ePortálu ČSSZ.

Zaměstnanci

Informujte svého zaměstnavatele o nástupu na mateřskou a sdělte mu identifikátor, které vám předal váš lékař. Musí jít o prokazatelný způsob oznámení, protože tímto způsobem uplatňujete nárok na dávku.

Zaměstnavatel musí tímto způsobem přijímat žádosti o dávky od svých zaměstnanců (kromě nemocenské, která se řeší přes eNeschopenku) a všechny potřebné dokumenty pro rozhodnutí o dávkách. Tyto informace následně co nejdříve elektronicky zasílá správě sociálního zabezpečení.

OSVČ

Máte-li datovou schránku zpřístupněnou ze zákona, podáváte žádost povinně elektronicky. Pokud se do ePortálu ČSSZ nejprve přihlásíte, usnadní vám to vyplnění žádosti o dávku, ePortál ČSSZ některé údaje vyplní za vás a k ostatním poskytne návodné informace. Pak již stačí jen žádost o dávku odeslat.

Pokud datovou schránku nemáte, můžete žádost na ePortálu ČSSZ vyplnit a v čitelném formátu (např. PDF) ji odeslat na e-podatelnu podepsanou uznávaným elektronickým podpisem. Další možností je ji doručit v papírové podobě na správu sociálního zabezpečení.

Zahraníčí

Pokud žijete **v zahraničí**, vyplníte tiskopis „*Žádost o peněžitou pomoc v mateřství při bydlišti/pobytu v zahraničí*“ a přiložíte naskenovaný originál potvrzení zahraničního ošetřujícího lékaře s předpokládaným dnem porodu.

Převzetí péče o dítě

Pokud jste tatínek dítěte, manžel maminky dítěte nebo přebíráte péči o dítě na základě rozhodnutí příslušného orgánu, oznámíte svému zaměstnavateli nástup na rodičovskou dovolenou a současně požádáte o peněžitou pomoc v mateřství, kdy doložíte podklady potvrzující skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku – úřední rozhodnutí o péči, úmrtní list matky dítěte, písemnou dohodu s matkou dítěte či *Potvrzení o zdravotním stavu matky dítěte a nároku pojištěnce na peněžitou pomoc v mateřství* – v případě nemoci matky vystaví ošetřující lékař.

Dohoda musí obsahovat:

- souhlas matky dítěte,
- den porodu,
- den, od kterého budete o dítě pečovat (nelze žádat zpětně),
- úředně nebo správou sociálního zabezpečení ověřený podpis maminky dítěte,
- váš podpis, který ověřený být nemusí.

Lhůta pro vyřízení vaší žádosti je ze zákona **1 měsíc** ode dne, kdy obdržíme kompletní, správně vyplněné doklady.

Pokud po uplynutí 28 týdnů pečujete alespoň o dvě děti (z vícerčat) a požadujete prodloužení mateřské na 37 týdnů, musíte podat po uplynutí 28 týdnů na OSSZ čestné prohlášení o tom, že o děti nadále pečujete.

DEN NÁSTUPU

Den nástupu si můžete určit v rozmezí 6–8 týdnů před očekávaným dnem porodu. Pokud si den nástupu neurčíte, je dnem nástupu počátek šestého týdne před očekávaným dnem porodu. Očekávaný den porodu vždy stanoví lékař.

Dojde-li k porodu **předčasně** (tj. před datem určeným lékařem jako očekávaný den porodu), je dnem nástupu na dávku den porodu.

Pokud čerpáte před porodem nemocenské (např. u rizikového těhotenství), lékař vám ukončí neschopenku dnem předcházejícím dni nástupu na mateřskou. Jestliže nárok na mateřskou nemáte, můžete čerpat nemocenské až do konce šestého týdne po porodu. Pokud jste nadále dočasně práce neschopna z jiných důvodů, pracovní neschopnost a výplata nemocenského může pokračovat.

Chce-li **pracovat** až do dne porodu, den nástupu na mateřskou se neposouvá. Za tyto dny (kdy pracujete) se dávka nevyplácí (neboť máte finanční příjem zajištěn ze zaměstnání). Nárok na dávku končí stejný den, jako kdybyste nepracovala.

VÝŠE MATEŘSKÉ

PPM se vypočítává z hrubé mzdy (u OSVČ z úhrnu měsíčních základů pojistného) za rozhodné období 12 kalendářních měsíců před měsícem nástupu na dávku. Pokud zaměstnání trvalo méně než 12 měsíců, počítá se z této kratší doby.

PŘÍKLAD: Při nástupu na mateřskou 10. 10. 2025 se PPM vypočítává z období od 1. 10. 2024 do 30. 9. 2025.

Máte-li více pracovních úvazků, pro výpočet se sečtou příjmy ze všech úvazků. Součet těchto příjmů se vydělí počtem odpracovaných dnů, tj. denní vyměřovací základ (DVZ).

Pokud jste byli v rozhodném období nemocní nebo jste měli jinou překážku v práci, období pro výpočet PPM se nemění, pouze tyto dny (nemocenské nebo překážky) neovlivní výši dávky.

Z této částky se spočítá pomocí tří redukčních hranic, které omezí extrémně vysoké částky, tzv. redukovaný denní vyměřovací základ (RDVZ). Výše mateřské činí 70 % RDVZ za kalendářní den. Její maximální denní výše tak může v roce 2025 být 1 902 Kč.

Pokud **otěhotníte podruhé**, jste zaměstnaná u stejného zaměstnavatele, nastoupíte na PPM do 4 let věku předchozího dítěte a v době od pobírání dávky jste nepracovala nebo pracovala za nižší peníze, pak se výše další PPM vypočítává z DVZ jako u předchozí PPM, je-li to výhodnější. Dojde pouze k přepočtu podle redukčních hranic stanovených pro aktuální rok.

Pokud otěhotníte podruhé a pobíráte rodičovský příspěvek na první dítě, požádáte ke dni přede dnem nástupu na další peněžitou pomoc v mateřství (PPM) o jeho doplacení.

Přesnější výpočet s možností dosazení osobních údajů nabízí [Kalkulačka pro výpočet dávek v roce 2025 na webu MPSV](#).

OZNÁMENÍ O PŘÍZNÁNÍ MATEŘSKÉ

Oznámení o přiznání mateřské posíláme současně s výplatou dávky prostřednictvím „zprávy pro příjemce“ uvedené u platby na výpisu z účtu nebo na poštovní poukázce. Součástí oznámení je informace o denní výši mateřské a době, za kterou je vyplacena. Pokud je oznámení delší než počet povolených znaků, zašleme vám rozhodnutí písemně formou dopisu na adresu uvedenou v žádosti.

Informace o případném zamítnutí mateřské zasíláme i s odůvodněním doporučeným dopisem na vaši adresu uvedenou v žádosti.

Pokud **nesouhlasíte s oznámením**, můžete podat **písemnou žádost** místně příslušné správě sociálního zabezpečení, a to do 30 dnů ode dne výplaty dávky nebo dne doručení písemného oznámení. V žádosti uvedete důvody nesouhlasu a požádáte o vydání rozhodnutí o dávce.

Jestliže **nesouhlasíte s rozhodnutím**, můžete **podat odvolání** u místně příslušné OSSZ, a to do 15 dnů ode dne jeho doručení. O odvolání následně rozhoduje místně příslušná územní správa sociálního zabezpečení, a to obvykle do 30–60 dnů podle složitosti případu.

Nesouhlasíte-li s výsledkem odvolacího řízení, máte možnost podat **správní žalobu** u příslušného soudu.

VÝPLATA

Mateřskou **vyplácíme zpětně**, to znamená na počátku měsíce za měsíc předcházející, a to buď bezhotovostně na bankovní účet, nebo v hotovosti poštovní poukázkou na adresu uvedenou v žádosti. V případě výplaty poštovní poukázkou nebo na zahraniční bankovní účet vám náklady na tyto platby odečteme z dávky.

Informaci o posledním dni mateřské (zánik nároku na dávku dne xx. yy. zzzz) uvádíme při poslední výplatě ve zprávě pro příjemce nebo na poštovní poukázce.

DALŠÍ INFORMACE

Podmínky nároku na dávku peněžitě pomoci v mateřství stanoví zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

Pokud při pobírání mateřské onemocní druhé dítě (na které mateřskou nepobíráte), nárok na ošetřovné nevznikne, protože máte finanční příjem zajištěný z mateřské. O ošetřovné však může v případě potřeby požádat jiná osoba podle zákona, která je účastna nemocenského pojištění.

Po ukončení pobírání mateřské máte nárok na proplacení dovolené ze zaměstnání, která za tuto dobu vznikla, případně i dovolené nevybrané před nástupem na mateřskou.

Po ukončení pobírání mateřské můžete zažádat Úřad práce ČR o navazující dávku státní sociální podpory.

Při odchodu do starobního důchodu se doba péče o dítě, ode dne jeho narození do 4 let, započítává do potřebné doby pojištění jako tzv. náhradní doba pojištění. To znamená, že doba péče o dítě nemá negativní vliv na výši důchodu.

V případě dalších dotazů týkajících se vaší konkrétní situace se neváhejte obrátit na kteroukoliv správu sociálního zabezpečení nebo na naše [call centrum](#) nemocenského pojištění na čísle **800 050 248**.

II. Rodičovský příspěvek

Rodičovský příspěvek je měsíční opakovaná dávka, jež náleží rodiči pečujícímu osobně, celodenně a řádně o dítě, které je nejmladší v rodině. Rodič, jenž pobírá rodičovský příspěvek, může pracovat a zvyšovat tak příjem rodiny. Tato dávka není vyplácena v závislosti na příjmu rodiny.

Kdo může požádat o rodičovský příspěvek

Požádat o rodičovský příspěvek může rodič pečující osobně, celodenně a řádně o dítě, které je nejmladší v rodině. O rodičovský příspěvek může požádat také osoba, již bylo dítě svěřeno do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

V případě, že rodič zajistí péči o dítě jinou zletilou osobou, kromě péče v jeslích, mateřské školce či jiném obdobném zařízení, v době, kdy je výdělečně činný nebo je žákem či studentem soustavně se připravujícím na budoucí povolání, s výjimkou studia za trvání služebního poměru příslušníků ozbrojených sil, považuje se podmínka osobní celodenní a řádné péče za splněnou. Docházka do výše uvedených zařízení se nesleduje u dětí starších 2 let.

Podmínka osobní, celodenní a řádné péče o dítě je splněna také v případě, kdy:

- dítě mladší 2 let navštěvuje jesle, mateřskou školu nebo jiné obdobné zařízení pro děti v rozsahu do 92 hodin v kalendářním měsíci,
- dítě pravidelně navštěvuje léčebně rehabilitační zařízení nebo mateřskou školu či její třídu zařízenou pro zdravotně postižené děti nebo jesle se zaměřením na vady zraku, sluchu, řeči a na děti tělesně postižené a mentálně retardované v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně,
- dítě se zdravotním postižením pravidelně navštěvuje jesle, mateřskou školu nebo jiné obdobné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 6 hodin denně,
- dítě navštěvuje jesle, mateřskou školu nebo jiné obdobné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně a jestliže oba rodiče nebo osamělý rodič jsou osobami závislými na pomoci jiné osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost) podle zákona o sociálních službách.

Podmínky nároku na rodičovský příspěvek

Pro děti narozené **od 1. 1. 2024** (včetně) platí, že dávku Úřad práce ČR vyplácí až do 3 let věku dítěte nebo do vyčerpání celkové částky **350 000 Kč**. U vícerčat jde o částku 525 000 Kč. Pro děti narozené **do 31. 12. 2023** (včetně) platí, že dávka může být vyplácena až do 4 let věku dítěte nebo do vyčerpání celkové částky **300 000 Kč**. U vícerčat jde o částku 450 000 Kč.

Nárok na rodičovský příspěvek zakládá vždy **pouze nejmladší dítě** v rodině.

Zánik nároku na rodičovský příspěvek

Nárok na rodičovský příspěvek **zaniká** v případě **vyčerpání celkové výše** rodičovského příspěvku nebo dovršením věku 4 let u dítěte narozeného do 31. 12. 2023 (včetně) nebo **dovršením věku 3 let** u dítěte narozeného od 1. 1. 2024 (včetně). Nárok na dávku také zanikne, když jednomu z rodičů vznikne nárok na peněžitou pomoc v mateřství nebo nárok na nemocenské dávky vyplácené v souvislosti s porodem, a to z důvodu očekávání narození dalšího dítěte.

Pokud se do rodiny **narodí další dítě**, které se stane nejmladším dítětem v rodině, je nezbytné tuto změnu ohlásit příslušnému úřadu práce co nejdříve.

Nové dítě zakládá nový nárok na rodičovský příspěvek a nárok na dávku na starší dítě zaniká. V tomto případě může rodič požádat o jednorázové **doplnění zbývajících částek** rodičovského příspěvku, který nestihl na starší dítě vyčerpat. Podmínkou je, že alespoň jednomu z rodičů lze k datu narození nejmladšího dítěte v rodině stanovit denní vyměřovací základ nebo že je některý z rodičů k tomuto datu osobou, která se pro účely důchodového pojištění považuje za osobu samostatně výdělečně činnou.

Kdy lze žádat o rodičovský příspěvek

Dávku rodičovského příspěvku lze nárokovat **maximálně 3 měsíce zpětně** ode dne podání žádosti, nejdříve však od data narození dítěte, nebo má-li rodič nárok na dávky peněžitě pomoci v mateřství nebo nemocenské dávky vyplácené v souvislosti s porodem v částce nižší než 13 000 Kč měsíčně, může žádat o rodičovský

příspěvek od narození dítěte. V tomto případě mu bude Úřad práce ČR doplácet rozdíl do výše 13 000 Kč měsíčně.

Podání žádosti o rodičovský příspěvek

Žádost o rodičovský příspěvek může žadatel podat na [příslušném kontaktním pracovišti ÚP ČR](#) podle místa bydliště, a to několika způsoby:

- prostřednictvím klientské zóny [Jenda](#) na stránkách www.mpsv.cz,
- osobně nebo v podatelně příslušného kontaktního pracoviště,
- zaslat poštou na adresu příslušného kontaktního pracoviště,
- e-mailem podepsaným zaručeným elektronickým podpisem na e-mailovou adresu příslušného kontaktního pracoviště,
- soukromou datovou schránkou do datové schránky příslušného kontaktního pracoviště.

Úřad práce ČR nabízí také možnost objednat se předem na určitý termín. Na některých pracovištích je možné tak učinit [online](#). Další variantou je sjednat si termín návštěvy telefonicky.

Tiskopisy jsou k dispozici na všech kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR nebo na webových stránkách [MPSV ČR v sekci Formuláře](#).

Přílohy k žádosti o rodičovský příspěvek

K žádosti o rodičovský příspěvek je nutné doložit průkaz totožnosti pro všechny uvedené osoby nebo rodný list u dětí do 15 let a v případě, kdy v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení. Dále je nutné doložit:

„Potvrzení o nároku na dávky ovlivňující nárok a výši rodičovského příspěvku“

Dokládá pouze:

- rodič, který pobíral nemocenské v souvislosti s porodem poskytované od správy sociálního zabezpečení (tedy rodič, který neměl nárok na PPM, ale pouze na nemocenské),
- rodič, kterému byla peněžitá pomoc v mateřství poskytována jiným příslušným orgánem nemocenského pojištění, než je správa sociálního zabezpečení.

Uvedené potvrzení **nedokládá** rodič, který pobíral peněžitou pomoc v mateřství od správy sociálního zabezpečení a ke stanovení měsíční výše rodičovského příspěvku chce využít svůj denní vyměřovací základ (DVZ). Denní vyměřovací základ bude sehrán automaticky.

NEBO

„Potvrzení o denním vyměřovacím základu ovlivňujícím výši rodičovského příspěvku“

Dokládá:

- rodič, jenž nepobíral peněžitou pomoc v mateřství, ale lze mu stanovit denní vyměřovací základ, který použije pro volbu výše rodičovského příspěvku, pokud chce provést volbu výše dávky převyšující 13 000 Kč nebo převyšující 19 500 Kč v případě, že žádá o rodičovský příspěvek na dvě nebo více současně narozené děti,
- rodič, jemuž lze ke dni narození dalšího nejmladšího dítěte do rodiny stanovit denní vyměřovací základ, který chce využít pro účely jednorázové výplaty částky, jež nebyla vyčerpána z celkové částky rodičovského příspěvku na dítě, které přestalo být nejmladším dítětem v rodině.

„Potvrzení o návštěvě jeslí, mateřské školy nebo jiného obdobného zařízení určeného pro děti předškolního věku“ pro dítě nebo současně narozené děti mladší 2 let, pokud takovéto zařízení navštěvují.

Přílohy k žádosti o rodičovský příspěvek pro osoby s vazbou na jiný členský stát EU

Pokud některá ze společně posuzovaných osob nemá bydliště v ČR nebo má pracovní či jinou vazbu na jiný členský stát EU, dokládá další dokumenty:

- doklad o nároku a výši dávky obdobné rodičovskému příspěvku a pobírané v jiném státě, pokud ji pobírala nebo pobírá,
- formulář ÚP „Doplňující údaje o společně posuzovaných osobách pro účely vyplácených dávek v rámci EU“,
- prohlášení o bydlišti na území ČR, které je k dispozici na stránkách Úřadu práce ČR.

Výše dávky

Při stanovení maximální výše rodičovského příspěvku je rozhodující výše denního vyměřovacího základu pro stanovení peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenské v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte podle zákona o nemocenském pojištění. V případě, že lze denní vyměřovací základ stanovit u obou rodičů, vychází se z toho základu, který je vyšší, aniž rodič s vyšším denním vyměřovacím základem o rodičovský příspěvek žádá nebo ho pobírá.

Stanovení měsíční výše rodičovského příspěvku na jedno dítě

Jestliže lze alespoň jednomu z rodičů v rodině stanovit k datu narození nejmladšího dítěte v rodině 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu v částce, která převyšuje 13 000 Kč, může rodič volit měsíční výši čerpání rodičovského příspěvku maximálně až do této výše. Je-li 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu nižších než 13 000 Kč, rodič volí výši rodičovského příspěvku maximálně do částky 13 000 Kč měsíčně. Pokud ani jednomu rodiči nelze stanovit denní vyměřovací základ, může rodič volit měsíční výši rodičovského příspěvku maximálně do výše 13 000 Kč (výpočet $0,7 \times 30 \times \text{DVZ}$).

Stanovení měsíční výše rodičovského příspěvku na dvě a více dětí

Pokud žádá rodič o rodičovský příspěvek na dvě a více současně narozených dětí, může provést volbu až do výše 1,5násobku 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu. Pokud ani jednomu rodiči nelze stanovit denní vyměřovací základ, může rodič volit měsíční výši rodičovského příspěvku maximálně do výše 19 500 Kč (výpočet $1,5 \times 0,7 \times 30 \times \text{DVZ}$).

Další informace

Jestliže v rodině jeden z rodičů má z dávek nemocenského pojištění nárok na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské poskytované v souvislosti s porodem, rodičovský příspěvek náleží od měsíce narození dítěte pouze tehdy, je-li vyšší než dávky nemocenského pojištění. V tomto případě je doplácen rozdíl mezi rodičovským příspěvkem a uvedenými dávkami.

Rodič může v průběhu pobírání dávky **měnit požadovanou výši dávky**. Změnu výše rodičovského příspěvku je oprávněn provést jen rodič, který uplatnil nárok na rodičovský příspěvek. Měnit tuto volbu lze jedenkrát za 3 měsíce, a to i v případě, že došlo u rodičovského příspěvku ke změně oprávněné osoby. Volba výše rodičovského příspěvku se provádí na základě písemné žádosti na příslušném formuláři a musí být podána nejpozději v měsíci, od kterého rodič změnu výše rodičovského příspěvku požaduje.

Volbu výše rodičovského příspěvku nelze provést zpětně.

III. OTCOVSKÁ

Dávka otcovské poporodní péče neboli otcovská je určena mužům, kteří chtějí pomáhat s péčí o svého potomka v období prvních 6 týdnů po jeho narození anebo o dítě ve věku do 7 let, které převzali do péče.

Převzetí dítěte do péče se týká rozhodnutí soudu o svěření dítěte do pěstounské péče nebo rozhodnutí orgánu specifikovaných v ust. § 38 písm. a) až e) a g) až i) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

Otcovská byla zavedena, aby podpořila utváření vztahu dítěte k otci, posílila vazbu mezi dítětem a oběma rodiči v prvních týdnech jeho života a také umožnila péči o matku dítěte v období tzv. šestinedělí.

Nárok na dávku vzniká díky účasti na nemocenském pojištění a vyplácí se maximálně po dobu 2 týdnů.

PODMÍNKY OTCOVSKÉ

První podmínka: Jste tatínek novorozence zapsaný v jeho v rodném listě.

S maminkou dítěte nemusíte být manželé.

Otcovskou nemůže čerpat maminka, protože v době šestinedělí má nárok na peněžitou pomoc v mateřství pouze ona a nikdo jiný, ani tatínek, i kdyby nastoupil na mateřskou nebo rodičovskou on.

Pouze v případě dítěte do 7 let, které jste převzali do péče, může o otcovskou požádat „náhradní maminka“, pokud nepožádá „náhradní tatínek“.

Pokud se vám narodí dvojčata nebo vícčata (nebo je převeźmete do péče), máte nárok pouze na jednu otcovskou, protože otcovská se vztahuje na „jednu péči“, nikoliv na počet dětí.

Druhá podmínka: V den nástupu na dávku jste nemocensky pojištěni.

Jako zaměstnanci jste nemocensky pojištěni, pokud pracujete např. na pracovní smlouvu s hrubým měsíčním příjmem (sjednaným nebo dosaženým) alespoň 4 500 Kč nebo na dohodu o provedení práce (DPP) s dosaženým hrubým měsíčním příjmem 11 500 Kč.

Otcovská je podle ust. § 195a z. č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, samostatnou překážkou v práci. Nárok na otcovskou tudíž nemáte, jestliže v den nástupu na otcovskou již nepracujete. A to ani v případech, že jste v ochranné lhůtě.

Jako osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) musíte mít dobrovolnou účast na nemocenském pojištění alespoň 3 měsíce bezprostředně přede dnem nástupu na otcovskou.

PŘÍKLAD: Pokud se chystáte na otcovskou od 12. 6. do 25. 6., musíte mít zaplacené zálohy na nemocenské pojištění za období 12. 3. – 11. 6.

Máte-li více pracovních úvazků, otcovskou čerpáte pouze jednou, neboť se váže na jednu péči, a nikoliv na počet pojistných vztahů. Dávka se vám ovšem vypočítá s ohledem na příjmy ze všech zaměstnání, ve kterých otcovskou čerpáte.

Pokud vaše zaměstnání skončí během doby otcovské, nárok na otcovskou vám tímto nekončí a můžete dočerpat celé 2 týdny.

Pokud některé dny otcovské budete **pracovat** (v zaměstnání/podnikání, ze kterého vám nárok na otcovskou vznikl), nemáte tyto dny nárok na výplatu dávky, protože pracujete, a tudíž s péčí o svého potomka nepomáháte. Tuto skutečnost máte povinnost oznámit do 8 kalendářních dnů místně příslušné správě sociálního zabezpečení.

Nárok na otcovskou zaniká dnem, kdy dítě umístíte do zařízení poskytujícího nepřetržitou péči o děti z jiných než zdravotních důvodů, nebo dnem, kdy je dítě svěřeno do péče nahrazující péči rodičů z důvodu zanedbávání péče o něj.

Nárok na otcovskou nemáte, jste-li:

- vedení v evidenci úřadu práce,
- studentem (pokud nepracujete a nemáte účast na nemocenském pojištění),
- jste ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, a to ani v případě, že při tom pracujete.

PODÁNÍ ŽÁDOSTI

Stejně jako u ostatních nově elektronizovaných dávek oznamujete zaměstnavateli, že u vás nastala příslušná sociální událost. Oznamujete nástup na otcovskou dovolenou a uvádíte, zda ji čerpáte jako otec dítěte, nebo jako pěstoun na základě soudního rozhodnutí (příp. jiného pověřeného orgánu).

Průběh zpracování své dávky můžete kdykoliv sledovat prostřednictvím [ePortálu ČSSZ](#).

Příslušná správa sociálního zabezpečení je prvotně určena sídlem zaměstnavatele, případně jeho mzdové účtárny. Při vyřízení žádosti o dávku se obračejte vždy na svého zaměstnavatele (a to i bývalého), který zajistí předání potřebných podkladů důležitých pro rozhodnutí o dávce příslušné správě sociálního zabezpečení.

OSVČ

Máte-li datovou schránku zpřístupněnou ze zákona, podáváte žádost povinně elektronicky. Pokud se do ePortálu ČSSZ nejprve přihlásíte, usnadní vám to vyplnění žádosti o dávku, ePortál ČSSZ některé údaje vyplní za vás a k ostatním poskytne návodné informace. Pak již stačí jen žádost o dávku odeslat.

Pokud datovou schránku nemáte, můžete žádost na ePortálu ČSSZ vyplnit a v čitelném formátu (např. PDF) ji odeslat na e-podatelnu podepsanou uznávaným elektronickým podpisem. Další možností je ji doručit v papírové podobě na správu sociálního zabezpečení.

Pokud po otcovské **nastupujete na rodičovskou dovolenou**, žádáte současně.

Jestliže se vám **dítě narodilo v zahraničí**, přikládáte také doklad prokazující, že jste otcem dítěte (např. rodný list dítěte).

Pokud jste **převzali dítě do péče**, přikládáte rozhodnutí o svěření dítěte do péče.

Hospitalizace dítěte

Pokud nastane **hospitalizace dítěte** ze zdravotních důvodů na straně matky nebo dítěte v průběhu 6 týdnů ode dne porodu, může se nástup na otcovskou prodloužit o dobu strávenou v nemocnici.

V takovém případě vám lékař vystaví „Potvrzení o hospitalizaci dítěte ze zdravotních důvodů na straně dítěte nebo matky dítěte“, a odešle ho správě sociálního zabezpečení pomocí ePortálu ČSSZ nebo své aplikace. Dojde k vygenerování čísla elektronického potvrzení (identifikátoru). Pokud lékaři sdělíte kontaktní údaje (telefonní číslo nebo e-mailovou adresu), obdržíte identifikátor elektronicky. V opačném případě vám ho předá v papírové podobě. Informujte svého zaměstnavatele o tom, že budete nastupovat na otcovskou a sdělte i číslo identifikátoru, které vám předal lékař. Musí jít o prokazatelný způsob oznámení, protože tímto způsobem uplatňujete nárok na dávku.

Všechny změny a skutečnosti, které jsou rozhodující pro nárok na dávku musíte oznámit do 8 kalendářních dnů místně příslušné správě sociálního zabezpečení.

Lhůta pro vyřízení vaší žádosti je ze zákona 1 měsíc ode dne, kdy obdržíme kompletní, správně vyplněné doklady.

DEN NÁSTUPU A DOBA OTCOVSKÉ

Nárok na otcovskou máte na dobu 2 týdnů, které si sami zvolíte – ode dne porodu do 6 týdnů věku dítěte. Zvolenou dobu nemůžete přerušovat ani ji čerpat po jednotlivých dnech.

Pokud se vám narodí dvojčata a jedno před půlnocí a druhé po půlnoci, můžete si zvolit, podle kterého dítěte vám budeme lhůtu pro nárok na otcovskou počítat.

Pro péči o dítě, které jste převzali do péče, si otcovskou volíte z období ode dne převzetí, pokud dítě ke dni převzetí nedosáhlo 7 let věku. Dále platí stejné podmínky jako při narození vlastního potomka.

Jako zaměstnanci máte nárok na pracovní volno s náhradou mzdy v souvislosti s porodem k převozu manželky/družky do zdravotnického zařízení a zpět (podle nařízení vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci). Nárok na pracovní volno bez náhrady mzdy máte jako zaměstnanci k účasti při porodu.

V případě hospitalizace vašeho dítěte ze zdravotních důvodů (na straně dítěte nebo matky dítěte) se lhůta pro nástup na otcovskou prodlužuje o všechny dny hospitalizace včetně dne nástupu a dne propuštění z hospitalizace. Na otcovskou ovšem musíte nastoupit nejpozději do 1 roku od porodu.

PŘÍKLAD: Pokud se miminko narodilo 7. 6., můžete na otcovskou nastoupit nejpozději 18. 7. Pokud ovšem bylo miminko do 20. 6. hospitalizované ze zdravotních důvodů, můžete si zvolit otcovskou z období až do 1. 8.

Otcovskou můžete čerpat i v době hospitalizace dítěte. Za dobu hospitalizace se považuje pouze pobyt ve zdravotnickém zařízení ze zdravotních důvodů, a nikoliv pobyt matky s dítětem v porodnici, při kterém je poskytována standardní péče.

Nárok na otcovskou máte i v případě, pokud se dítě narodilo mrtvé nebo zemřelo do 6 týdnů jeho věku. Pouze v případě úmrtí v pátém nebo šestém týdnu jeho věku lze na otcovskou nastoupit v období 2 týdnů ode dne jeho úmrtí.

Pokud miminko zemře v době čerpání otcovské, stávající otcovská tímto dnem končí. Úmrtní list dítěte předkládat nemusíte. Zaměstnavateli oznámíte nástup na otcovskou z důvodu úmrtí novorozeného dítěte.

VÝŠE OTCOVSKÉ

Otcovská se vypočítává z hrubé mzdy (u OSVČ z úhrnu měsíčních základů pojistného) za 12 kalendářních měsíců před měsícem nástupu na dávku. Pokud zaměstnání trvalo méně než 12 měsíců, počítá se z této kratší doby.

PŘÍKLAD: Při nástupu na otcovskou 12. 6. 2025 se otcovská vypočítává z příjmů za období 1. 6. 2024 – 31. 5. 2025.

Máte-li více pracovních úvazků, pro výpočet se sečtou příjmy ze všech úvazků. Součet 12 měsíčních příjmů se vydělí počtem odpracovaných dnů (za toto období) a upraví pomocí tří redukčních hranic (ty omezí extrémně vysoké částky), tj. tzv. redukovaný denní vyměřovací základ (RDVZ). Výše otcovské činí 70 % RDVZ za kalendářní den. Denní výše otcovské tak může být v roce 2025 maximálně 1 902 Kč. Přesnější výpočet s možností dosazení osobních údajů nabízí [Kalkulačka pro výpočet dávek v roce 2025 na webu MPSV](#).

OZNÁMENÍ O PŘÍZNÁNÍ OTCOVSKÉ

Oznámení o přiznání otcovské posíláme současně s výplatou prostřednictvím „zprávy pro příjemce“ uvedené u platby na výpisu z účtu nebo na poštovní poukázce. Součástí oznámení je informace o době, za kterou je otcovská vyplacena, a o její denní výši. Pokud je oznámení delší než počet povolených znaků, zašleme vám rozhodnutí písemně formou dopisu na adresu uvedenou v žádosti.

Oznámení o případném zamítnutí otcovské zasíláme i s odůvodněním doporučeným dopisem na vaši adresu uvedenou v žádosti.

Pokud **nesouhlasíte s oznámením**, můžete **podat písemnou žádost** na místně příslušné správě sociálního zabezpečení, a to do 30 dnů ode dne výplaty dávky nebo dne doručení písemného oznámení. V žádosti uvedete důvody nesouhlasu a požádáte o vydání rozhodnutí o dávce.

Jestliže **nesouhlasíte s rozhodnutím**, můžete **podat odvolání** u místně příslušné správy sociálního zabezpečení, a to do 15 dnů ode dne jeho doručení. O odvolání následně rozhoduje místně příslušná územní správa sociálního zabezpečení, a to obvykle do 30–60 dnů podle složitosti případu.

Nesouhlasíte-li s výsledkem odvolacího řízení, máte možnost **podat správní žalobu** u příslušného soudu.

VÝPLATA

Otcovskou **vyplácíme zpětně** po jejím ukončení, a to podle vaší volby buď **bezhotovostně** na bankovní účet, nebo **v hotovosti** poštovní poukázkou na adresu uvedenou v žádosti. V případě výplaty poštovní poukázkou nebo na zahraniční

bankovní účet vám náklady na tyto platby odečteme z dávky. Při platbě na běžný účet uveďte také specifický symbol, je-li k vašemu číslu přidělen.

Náklady na zahraniční platbu mohou být v řádech stokorun v závislosti na bance. Při platbě na zahraniční účet uveďte číslo účtu ve tvaru IBAN, název účtu příjemce, název, adresu a stát banky v cizině, ID kód banky a typ ID banky (např. BIC SWIFT kód).

Otcovskou vyplácíme za dny pracovního klidu pouze v případě, že na ni byl nárok alespoň za 1 pracovní den.

PŘÍKLAD: Pokud by byl nástup na otcovskou v sobotu, skončí nejpozději v pátek (po 2 týdnech), ovšem výplata náleží (ze zákona) v tomto případě až od pondělí a končí nejpozději po 2 týdnech od nástupu na otcovskou, tzn. v pátek.

DALŠÍ INFORMACE

Podmínky nároku na dávku otcovské poporodní péče (otcovskou) stanoví z. č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

V případě dalších dotazů týkajících se vaší konkrétní situace se neváhejte obrátit na kteroukoliv správu sociálního zabezpečení nebo na naše [call centrum](#) nemocenského pojištění na čísle **800 050 248**.

IV. VYROVNÁVACÍ PŘÍSPĚVEK V TĚHOTENSTVÍ A MATEŘSTVÍ

Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství (VPTM) je určen pouze ženám zaměstnankyním, které musel zaměstnavatel z důvodu těhotenství či mateřství dočasně převést na jinou práci.

Účelem dávky je těmto ženám částečně dorovnat příjem, který poklesl bez jejich zavinění anebo bez vlivu sníženého úvazku.

Nárok na dávku vzniká díky účasti na nemocenském pojištění.

PODMÍNKY PŘÍSPĚVKU

První podmínka: **Jste těhotná nebo kojíte, a z tohoto důvodu vás zaměstnavatel dočasně převedl na jinou práci, za kterou dostáváte nižší výplatu.**

Důvodem převedení na jinou práci může být pouze skutečnost, že je dosavadní práce těhotným ženám nebo ženám po porodu podle příslušných právních předpisů zakázána nebo podle ošetřujícího lékaře ohrožuje těhotenství či kojení.

Druhá podmínka: **V den nástupu na dávku jste nemocensky pojištěna.**

Jako zaměstnankyně jste nemocensky pojištěna, pokud pracujete např. na pracovní smlouvu s hrubým měsíčním příjmem (sjednaným nebo dosaženým) alespoň 4 500 Kč nebo na dohodu o provedení práce (DPP) s dosaženým hrubým měsíčním příjmem 11 500 Kč.

Nemocenské není totožné se zdravotním pojištěním. Nemocenské pojištění slouží k finančnímu zajištění v případě nemoci či mateřství v zásadě pracujícím lidem a jeho agendu zajišťují v součinnosti se zaměstnavateli správy sociálního zabezpečení. Zdravotní pojištění slouží k úhradě zdravotní péče, jako je lékařské ošetření, ambulantní či nemocniční léčba, pohotovostní a záchranná služba aj., a jeho agendu zajišťují zdravotní pojišťovny.

Nárok na dávku nemají:

- muži,
- osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ),
- ženy vedené v evidenci Úřadu práce ČR,
- zaměstnankyně, kterým nevznikla účast na sociálním pojištění z důvodu zaměstnání malého rozsahu,
- zaměstnankyně, jejichž pracovní úvazek nebo změna práce byla jejich vlastním rozhodnutím,
- ženy pracující na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce,
- ženy ve výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence zařazené do práce,
- dobrovolné pracovnice pečovatelské služby,
- žákyňe nebo studentky, pokud zaměstnání spadá výlučně do období školních prázdnin nebo prázdnin,
- zahraniční zaměstnankyně,
- členky kolektivních orgánů právnické osoby.

PODÁNÍ ŽÁDOSTI

Důvody k převedení jsou zcela na straně zaměstnavatele nebo o nich rozhodne jeho lékař pracovnělékařských služeb. Neobjevuje se zde žádné číslo rozhodnutí nebo potvrzení, které byste (jako u ostatních dávek) zaměstnavateli předávala, není ho zapotřebí.

Průběh zpracování své dávky můžete kdykoliv sledovat prostřednictvím [ePortálu ČSSZ](#).

Příslušná správa sociálního zabezpečení je určena sídlem zaměstnavatele, případně jeho mzdové účtárny. Při vyřízení nároku na dávku se obračejte vždy na svého zaměstnavatele (a to i bývalého), který zajistí předání potřebných podkladů důležitých pro rozhodnutí o dávce příslušné správě sociálního zabezpečení.

Lhůta pro vyřízení vaší žádosti je ze zákona 1 měsíc ode dne, kdy obdržíme kompletní, správně vyplněné doklady.

DEN NÁSTUPU A DOBA POBÍRÁNÍ PŘÍSPĚVKU

Vyrovnávací příspěvek poskytujeme za kalendářní dny, v nichž jste převedená na jinou práci trvá.

Nárok na dávku máte v době těhotenství až do 6. týdne před očekávaným dnem porodu. Od porodu pak až do konce 9. měsíce a po dobu kojení.

VÝŠE PŘÍSPĚVKU

Vyrovnávací příspěvek se vypočítává jako rozdíl mezi redukováným denním vyměřovacím základem (RDVZ) ke dni převedení a průměrným příjmem po převedení.

VÝPOČET PŘÍSPĚVKU: Součet 12 hrubých měsíčních příjmů přede dnem nástupu na dávku (např. při nástupu na mateřskou 10. 10. 2025 jde o období od 1. 10. 2024 do 30. 9. 2025) se vydělí počtem odpracovaných dnů (za toto období) a upraví pomocí tří redukčních hranic (ty omezí extrémně vysoké částky). Pokud zaměstnání trvalo méně než 12 měsíců, počítá se z této kratší doby.

OZNÁMENÍ O PŘÍZNÁNÍ PŘÍSPĚVKU

Oznámení o přiznání příspěvku posíláme současně s výplatou prostřednictvím „zprávy pro příjemce“ uvedené u platby na výpisu z účtu nebo na poštovní poukázce. Součástí oznámení je informace o denní výši příspěvku, výši denního vyměřovacího základu a době, za kterou je vyplacen. Pokud je oznámení delší než počet povolených znaků, zašleme vám rozhodnutí písemně formou dopisu na adresu uvedenou v žádosti.

Oznámení o případném zamítnutí příspěvku zasíláme i s odůvodněním doporučeným dopisem na vaši adresu uvedenou v žádosti.

Pokud **nesouhlasíte s oznámením**, můžete **podat písemnou žádost** na místně příslušné správě sociálního zabezpečení, a to do 30 dnů ode dne výplaty dávky nebo dne doručení písemného oznámení. V žádosti uvedete důvody nesouhlasu a požádáte o vydání rozhodnutí o dávce.

Jestliže **nesouhlasíte s rozhodnutím**, můžete **podat odvolání** místně příslušné správě sociálního zabezpečení, a to do 15 dnů ode dne jeho doručení. O odvolání následně rozhoduje místně příslušná územní správa sociálního zabezpečení, a to do 30–60 dnů podle složitosti případu.

Nesouhlasíte-li s výsledkem odvolacího řízení, máte možnost podat správní žalobu u příslušného soudu.

VÝPLATA

Vyrovňovací příspěvek **vyplácíme zpětně**, to znamená na počátku měsíce za měsíc předcházející, a to buď **bezhotovostně** na bankovní účet, nebo **v hotovosti** poštovní poukázkou na adresu uvedenou v žádosti. V případě výplaty poštovní poukázkou nebo na zahraniční bankovní účet vám náklady na tyto platby odečteme z dávky.

DALŠÍ INFORMACE

Podmínky nároku na vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství stanoví z. č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

V případě dalších dotazů týkajících se vaší konkrétní situace se neváhejte obrátit na kteroukoliv správu sociálního zabezpečení nebo na naše [call centrum](#) nemocenského pojištění na čísle **800 050 248**.

V. Další dávky vyplácené ÚP ČR

Další dávky, které ÚP ČR vyplácí v souvislosti s rodičovstvím, avšak nárok na ně může vzniknout za splnění konkrétních podmínek:

- **Porodné** – jedná se o jednorázovou dávku, na niž vzniká nárok dnem narození prvního nebo druhého dítěte nebo převzetím dítěte do 1 roku věku do trvalé péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, avšak za předpokladu, že rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,70. Více se dozvíte na www.uradprace.cz/web/cz/porodne1.

- **Přídavek na dítě** – jde o dávku určenou rodinám s nezaopatřenými dětmi. Jejím cílem je pomoci rodinám, které prokazatelně potřebují pokrýt náklady spojené s výchovou a výživou nezaopatřených dětí. Nárok na dávku má nezaopatřené dítě, pokud rozhodný příjem domácnosti nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 3,40. Přídavek na dítě vyplácí ÚP ČR rodiči nebo osobě, která má dítě v přímém zaopatření, v případě zletilého nezaopatřeného dítěte náleží přídavek tomuto dítěti. Více se dozvíte na www.uradprace.cz/web/cz/pridavek-na-dite1.

- **Příspěvek na bydlení** – jedná se o dávku, kterou stát přispívá na náklady na bydlení rodinám i jednotlivcům. Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, pokud náklady na bydlení překračují 30 % rozhodného příjmu rodiny a zároveň těchto 30 % rozhodného příjmu není vyšší částka než normativní náklady na bydlení příslušné podle velikosti rodiny a velikosti obce, v níž se byt nachází. Více se dozvíte na www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-bydleni1.

- **Náhradní výživné** – jedná se o sociální dávku poskytovanou nezaopatřenému dítěti, kterému není povinnou osobou hrazeno stanovené výživné nebo je hrazeno částečně. Podmínkou nároku na tuto dávku je probíhající exekuční řízení nebo řízení o soudním výkonu rozhodnutí a splnění podmínky bydliště na území České republiky. Náhradní výživné je poskytováno ve výši rozdílu měsíční dávky výživného určeného v rozsudku soudu nebo soudem schválené dohodě o výživném a částečného plnění výživného v příslušném měsíci. Maximální výše náhradního výživného je však 3 000 Kč měsíčně. Příjmy rodiče nejsou u této dávky sledovány. Více se dozvíte na www.uradprace.cz/web/cz/nahradni-vy-zivne1 a www.uradprace.cz/web/cz/nahradni-vy-zivne.

ZÁVĚREM

Aby Česká správa sociálního zabezpečení a Úřad práce ČR lidem ještě více zjednodušily proces vyplňování žádostí, postupně zveřejňují přehledné publikace a letáky na svých webových stránkách (www.cssz.cz/web/cz/informacni-materialy a www.urad-prace.cz/web/cz/prakticke-rady-informacni-letaky-videa).

Českou správu sociálního zabezpečení naleznete také na **sociálních sítích**, konkrétně na [Facebooku](#), [Instagramu](#), [X](#) a [YouTube](#), kde naleznete aktuální informace, návodná videa a další zajímavý obsah z oblasti sociálního zabezpečení. Aby vám neunikly žádné novinky a důležité informace, doporučujeme se přihlásit k **odběru novinek**, který představuje rychlou a efektivní distribuci informací od ČSSZ k jednotlivým segmentům klientů (pojištěnci/občané, zaměstnavatelé, OSVČ aj.). K odběru newsletteru se registrujete snadno a rychle prostřednictvím [webových stránek ČSSZ](#).

Na webových stránkách Úřadu práce ČR a **sociálních sítích** ([Facebook](#), [Instagram](#), [YouTube](#)) jsou dostupná návodná videa týkající se oblasti dávek, kterou ÚP ČR spravuje (www.uradprace.cz/web/cz/prakticke-rady-informacni-letaky-videa). Lidé se tak dozvědí, jak vyplnit konkrétní žádost o dávku a také jaké jsou základní podmínky pro získání nároku na konkrétní dávku nebo kde najdou potřebné informace. K dispozici jsou i **podcasty** v [aplikaci Spotify](#). V aplikaci Spotify si pak můžete poslechnout i podcasty ÚP ČR.

Podmínky nároku na dávky nemocenského pojištění stanoví zákon o nemocenském pojištění (č. 187/2006 Sb.).

Podmínky nároku na dávky státní sociální podpory stanoví zákon o státní sociální podpoře (č. 117/1995 Sb.).

Pojištění příslušníků Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace, vojáků z povolání a vojáků v záloze ve výkonu vojenské činné služby provádí jejich nadřízené orgány. Pouze v případě, že jsou civilními zaměstnanci, je pro ně v nemocenském pojištění příslušná správa sociálního zabezpečení, kde jsou svým zaměstnavatelem přihlášeni. O výše zmíněných dávkách pak rozhoduje tato okresní správa.

KONTAKTY

Webové stránky

www.cssz.cz

www.uradprace.cz

Call centra

Odbornou pomoc a informace vztahující se ke konkrétní situaci občana poskytnou odborníci z [OSSZ](#) a [call centra ČSSZ](#) na telefonním čísle **800 050 248**. Jestliže řešíte již vyplácenou dávku či podanou žádost o dávku, je potřeba se obrátit na OSSZ podle sídla vašeho zaměstnavatele.

Call centra České správy sociálního zabezpečení fungují ve všední dny a jsou zcela **bezplatná**. Úřední doba call center ČSSZ:

pondělí a středa	8:00–17:00 h
úterý a čtvrtek	8:00–15:30 h
pátek	8:00–12:00 h

Klientům volajícím ze **zahraničí** je k dispozici telefonní číslo **+420 257 066 077**. Hovor z pevné nebo mobilní sítě na uvedené telefonní číslo je volajícímu účtován podle tarifu a platného ceníku jeho operátora. Upozorňujeme, že i v případě volání na území ČR z telefonního čísla registrovaného u zahraničního operátora na bezplatnou linku 800 050 248 může být hovor zpoplatněn, případně nemusí být číslo dostupné. Poplatek se v tomto případě řídí pravidly danými smlouvou s roamingovým partnerem (telefonním operátorem) v ČR.

V případě dotazů z oblasti agendy Úřadu práce ČR klientům poradí zaměstnanci [call centra ÚP ČR](#) (bezplatná telefonní linka **800 779 900**, e-mail: callcentrum@uradprace.cz, rodicak@uradprace.cz). Na call centrum se můžete obracet i v případě, že budete potřebovat informaci o tom, jak to vypadá se zpracováním vaší žádosti o přídavek na dítě nebo kdy můžete očekávat peníze.

Call centrum Úřadu práce ČR funguje ve všední dny a je zcela **bezplatné**. Úřední doba call centra ÚP ČR:

pondělí a středa	8:00–17:00 h
úterý a čtvrtek	8:00–15:00 h
pátek	8:00–13:00 h

ePortál ČSSZ

ePortál ČSSZ (eportal.cssz.cz) vám nabízí online služby, díky nimž s námi můžete rychleji a snadněji komunikovat. Získáte tak nejen rozšířený přístup ke službám ČSSZ, ale zároveň ušetříte svůj čas a sníží administrativní zátěž.

Abyste mohli využívat služeb ePortálu ČSSZ, není nutná samostatná registrace. Pro přihlášení a přístup k online službám ePortálu ČSSZ můžete použít identifikaci buď prostřednictvím datových schránek, nebo přes portál eIdentita.cz (např. bankovní identita). Je to snadné, rychlé a pohodlné.

Klientská zóna JENDA

Příspěvek na bydlení, příspěvek na dítě a rodičovský příspěvek nyní vyřídíte snadno online z pohodlí vašeho domova. Využijte Jendu, klientskou zónu MPSV.

Na webu jenda.mpsv.cz se přihlásíte prostřednictvím identity občana. Po přihlášení si vyberete příspěvek, o který máte zájem, a vyplníte jednoduchou žádost. Nahrajete potřebné dokumenty – jen ty informace, které si stát nemůže dohledat sám (například vaše náklady na bydlení). Stačí nahrát pouze scan nebo fotku. A máte hotovo.

Pracoviště ČSSZ a ÚP ČR

Úřední hodiny a kontakty na všechna pracoviště ČSSZ najdete na [webu ČSSZ v sekci Kontakty](#). Pro návštěvu OSSZ je možné si online sjednat termín na objednani.cssz.cz.

[Úřední hodiny](#) a kontakty na všechna pracoviště ÚP ČR najdete na [webu ÚP ČR v sekci Kontakty](#). Pro návštěvu je možné si online sjednat termín na online.uradprace.cz, případně na [webu v sekci Kontakty](#).

Použití zkratky

ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
OSSZ	okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PPM	peněžitá pomoc v mateřství
DVZ	denní vyměřovací základ
ÚP ČR	Úřad práce ČR
RP	rodičovský příspěvek
EU	Evropská unie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
RDVZ	redukovaný denní vyměřovací základ